SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ

GÜLHANE TIP FAKÜLTESİ

2026-2027

AİLE HEKİMLİĞİ UYGULAMALI DERSİ REHBERİ

İÇİNDEKİLER

1. Giriş 2
2. Öğrencilerin (stajyerlerin) görev ve sorumlulukları 3
3. Aile Hekimliği Uygulamalı Ders Bilgileri 4
4. Amaç ve kazanımlar 6
5. Öğretim ve ölçme yöntemleri 8
6. Öğrenme kaynakları 10
7. Temel hekimlik uygulamaları 10
8. Davranışsal, sosyal ve beşeri bilimler 13
9. Ölçme-değerlendirme uygulamaları 15
10. Program değerlendirme 15
11. Aile Hekimliği Uygulamalı Ders Karnesi 16

1. GİRİŞ

Mezuniyet öncesi tıp eğitiminin klinik eğitim dönemi 4. ve 5. yıllarında sürdürülen uygulamalı ders programları ve 6. Sınıf intörlük uygulamalarından oluşmaktadır.

Dördüncü ve beşinci sınıf eğitimin amacı; öğrencinin klinik öncesi dönemde kazandığı bilgi, beceri ve tutumları klinik ortamlarda (servis, poliklinik, yoğun bakım vb.) gözetim altında hastalarla uygulamalar yoluyla bütünleştirmesi ve hedeflenen mesleki yeterlikleri kazanmasıdır. Mesleki yeterlikler multidisipliner yaklaşım ile kanıta dayalı, nitelikli ve güvenli tıbbi bakım sunma; sık görülen hastalıklara tanı koyabilme ve akılcı tedavi uygulayabilme; acil durumları tanıma ve yönetilme; gerektiğinde ileri tetkik, tanı ve tedavi için gerekli yönlendirmeleri güvenli şekilde yapabilme; birey, aile ve toplum düzeyinde sağlığı koruma ve geliştirmeye yönelik girişimleri yapabilme/katkı sağlama; sağlık sistemi ve işleyişi hakkında bilgi sahibi olma; hasta ve hasta yakınları ile etkili iletişim kurma; mesleki uygulamalarda etik ilke ve değerlere uygun davranma; etkin ekip çalışması yapma; kendini sürekli geliştirme tutum ve becerilerini kapsar.

İşleyiş: Her uygulamalı ders (staj) programının başında eğitimin amacı ve öğrenme kazanımları, eğitim programı, öğrencilerin görev ve sorumlulukları, klinik işleyiş ve kurallar konularında öğrenciler bilgilendirilir, onların ihtiyaç ve beklentileri alınır. Uygulamalı ders programı Anabilim dalı başkanı sorumluluğunda eğitimden sorumlu/temsilcisi öğretim üyesi tarafından izlenir. Öğrenciler arasından belirlenen grup temsilcisi aracılığı ile öğrencilerin sürece katkıları sağlanır. Uygulamalı ders programının ilk gününde karneler öğrencilere iletilir. Karnelerin doldurulmasından ve imzalatılmasından öğrenciler sorumludur. Uygulamalı ders programının bitiminde öğrenci karneleri ilgili anabilim dalı tarafından öğrenci işlerine iletilir.

2. ÖĞRENCİLERİN (STAJYERLERİN) GÖREV VE SORUMLULUKLARI

Dördüncü ve beşinci sınıf öğrencileri (stajyerler);

1. Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Tıp Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönergesinde belirtilen yükümlülük, sorumluluk ve haklar ile uyulması gereken kurallar doğrultusunda çalışır.
2. Klinik ortamlarda öğrenci kimliklerini görünebilir şekilde taşır, sağlık hizmeti sunumuna uygun, hekime yakışır kıyafetler ve beyaz önlük giyer.
3. Tüm eğitim öğretim çalışmalarını sorumlu/danışman öğretim üyesi gözetiminde gerçekleştirir ve ona karşı sorumludur.
4. Poliklinik, servis ve diğer tanı ve tedavi ünitelerinde yapılan tanı-tedaviye yönelik her türlü tıbbi girişimleri hasta mahremiyeti ve izni doğrultusunda izler, sorumlu eğiticinin izni ve gözetimi altında uygun görülen girişimleri yapar.
5. Hastaların tanı-tedavi, takip ve tıbbi bakımları ile ilgili kararlara, uygulamalara, kayıtlara tek başlarına müdahil olamaz. Ancak, eğitim çalışmaları sırasında hastalarla ilgili tanı ve tedavide değişiklik gerektirecek bilgi, gözlem ve bulgu sahibi olduklarında, bunu hastadan sorumlu hekime bildirir.
6. Tıbbi uygulamaları sırasında tıp meslek etiğinin ve deontolojinin ilke ve kurallarına uygun davranır. Hasta ile yakınlarının haklarına saygılı davranır, hasta bilgilerinin gizliliği ilkesine uyar.
7. **E**ğitim ve uygulamalarda hastalarla ilgili elde ettikleri bilgi, belge ve örnekleri hiçbir durum ve koşulda başkalarıyla paylaşamaz, başka amaçlarla kullanamaz ve saklayamaz.
8. Hasta güvenliğine zarar verecek, hastane hijyenini bozacak davranışlardan kaçınırlar.
9. Hastane işleyişi ile ilgili kurallara (izolasyon, el yıkama, servis girişleri vb.) ve hastane enfeksiyon kontrol önlemlerine uymakla yükümlüdür.
10. Klinik ortamlarda yapılacak işe uygun koruyucu ekipmanlar kullanır.
11. Uygulamalı ders karnesinde yer alan hekimlik uygulamalarını belirtilen sayıda yapmaktan ve sorumlu/danışman öğretim üyesine imzalatmaktan sorumludur.
12. Uygulamalı ders ile ilgili sorun ve önerilerini eğitim sorumlusu/temsilcisi öğretim üyesine iletmesi için grup temsilcisine iletir.
13. Hastane dışı rotasyonlar var ise, rotasyon yapılan sağlık kurumunda Gülhane Tıp Fakültesi'ni temsil ettiğinin bilinci ile hareket eder ve uygulamaların yapıldığı kurumun kurallarına uyar.

3. AİLE HEKİMLİĞİ UYGULAMALI DERSİ BİLGİLERİ

Ders kodu		**AKTS Kredisi**	2
Ders türü (S-Z)	Zorunlu	**Süre**	5 iş günü
Teorik ders saati	4	**Uygulamalı ders saati**	3
Bağımsız çalışma saati	1	**Toplam ders saati**	8

Eğitim sorumluları

Anabilim Dalı Başkanı	Prof. Dr. Ümit AYDOĞAN
Uygulamalı ders temsilcisi	Prof. Dr. Yusuf Çetin DOĞANER

Öğretim üyeleri /Eğiticiler

Ad-Soyad	**Telefon**
Prof. Dr. Ümit AYDOĞAN	304 31 41
Prof. Dr. Yusuf Çetin DOĞANER	304 31 42
Doç. Dr. Burcu DOĞAN	304 31 56
Doç. Dr. Tarık Eren YILMAZ	304 31 44

Uygulamalı Ders Programının işleyişi

- 1.Gün Saat 08:30'da Aile Hekimliği Anabilim Dalı Dershanesinde toplanılır.
- Uygulamalı Ders Sorumlu Öğretim Üyesi tarafından uygulamalı ders programı ve uygulamalı dersin işleyişi öğrencilere tebliğ edilir.
- Uygulamalı Ders Sorumlu Öğretim Üyesi tarafından tanışma toplantısı yapılır ve kliniğin tanıtılması sağlanır.

Uygulamalı Ders Programı süresince uyulması gereken kurallar:

1. Staj boyunca her gün öğrenciler 08:30'da Aile Hekimliği Anabilim Dalı Dershanesinde hazır bulunur. Programda tanımlanan saatlerde ilgili polikliniklere giderler.
2. Teorik dersler Aile Hekimliği Anabilim Dalı Dershanesinde gerçekleştirilir.
3. Uygulamalı dersler Aile Hekimliği poliklinikleri, Sigara Bırakma polikliniği ve Evde Sağlık Hizmetleri Polikliniğinde gerçekleştirilir.
4. Poliklinikte görevli doktorlar öğrencilerin yapacağı işlemlere eşlik eder ve formlarına imza atar.
5. Uygulamalı derslerde beyaz önlük giyilmesi zorunludur.

Öğrenme ortamları

Aile Hekimliği Anabilim Dalı Dershanesi- 7. Kat Doğu blok (Teorik dersler)
Aile Hekimliği Poliklinikleri – Başhekimlik Binası Giriş Kat
Sigara Bırakma Polikliniği – Başhekimlik Binası Giriş Kat
Evde Sağlık Hizmetleri Polikliniği- Evde Sağlık Hizmetleri Binası

4. AMAÇ VE KAZANIMLAR

Amaç

Bu uygulamalı ders programında Aile hekimliği çekirdek özellikleri kapsamında birinci basamak sağlık hizmetinde sunulan periyodik sağlık muayenesi kronik hastalık takibi, kanser ve sağlık taramaları,15-49 yaş kadın, gebe ve çocuk takibi, toplumda sık görülen hastalıklarını tanıma, ayırt etme, tedavi etme, izleme, korunma, sevk etme, komplikasyonlarını tanıyıp gerekli ilk işlemleri yapmak için gerekli bilgi ve becerilerin kazandırılması amaçlanmaktadır.

Kazanımlar

No	Kazanım
1	Aile hekimliği gelişim süreci ve Aile hekimliği çekirdek özelliklerinin açıklar.
2	Birinci basamak sağlık hizmeti kapsamında periyodik sağlık muayenesi ve HYP kriterlerinin sıralar.
3	Birinci basamak sağlık hizmeti kapsamın da olan kronik hastalık takibi kriterlerini sıralar.
4	Birinci basamak sağlık hizmeti kapsamın da olan 15- 49 yaş kadın izlemi, gebe takibi, kadın sağlığı ile ilgili bilgileri açıklar.
5	Birinci basamak sağlık hizmeti kapsamın da olan çocuk sağlığı, sağlam çocuk takibi, çocuk aşı takvimi ve takibi ile ilgili bilgileri açıklar.
6	İletişim becerilerini kullanarak hasta ve hasta yakınından anamnez alır.
7	Hastada fizik muayene yapar.
8	Tarama ve tanısal amaçlı inceleme sonuçlarını yorumlar.
9	Bulaşıcı hastalıklarını azaltma ve önlemek için gerekli uygulamaları (bildirim, aşılama, izolasyon yöntemleri, kemoprofilaksi vb.) ve erişkin ve çocuk bağışıklama programını açıklar.
10	Evde sağlık hizmeti yönetmeliği kapsamına giren hastaların değerlendirilmesi, takipleri ve ev ortamında yapılabilecek uygulamaları (yara bakım, nütrisyon desteği … gibi uygulamaların) gibi açıklar.
11	Sigara bırakma polikliniklerine başvuran hastaların bilgilendirilmesi, değerlendirilmesi, muayenesi ve tedavisinin düzenlenmesi ile ilgili hususları açıklar.

5. ÖĞRETİM VE ÖLÇME YÖNTEMLERİ

Öğrenme- öğretme yöntemleri

Anlatım (teorik dersler)
Hasta başı eğitim
Beceri eğitimi (hasta ile)
Olguya (hasta dosyaları) dayalı öğrenme
Bağımsız çalışma

Ölçme-değerlendirme yöntemleri

Ölçme-değerlendirme yöntemi	Katkı oranı (%)
1. Yazılı (teorik sınav)	%50
2. Uygulamalı Ders Karnesi	%10
3. Sözlü (pratik sınav)	%40

Belirtke tablosu

Kazanımlar	Teorik sınav	Karne	Sözlü sınav
Aile hekimliği gelişim süreci ve Aile hekimliği çekirdek özelliklerinin açıklar.	X		X
Aile hekimleri tarafında yapılan birinci basamak sağlık hizmeti kapsamında periyodik sağlık muayenesi ve HYP kriterlerinin sıralar.	X		X
Aile hekimleri tarafında yapılan birinci basamak sağlık hizmeti kapsamın da olan kanser ve sağlık taramaları açıklar.	X		X
Aile hekimleri tarafında yapılan birinci basamak sağlık hizmeti kapsamın da olan 15- 49 yaş kadın izlemi, gebe takibi, kadın sağlığı ile ilgili bilgileri açıklar.	X		X
Birinci basamak sağlık hizmeti kapsamın da olan çocuk sağlığı, sağlam çocuk takibi, çocuk aşı takvimi ve takibi ile ilgili bilgileri açıklar.	X		X
İletişim becerilerini kullanarak hasta ve hasta yakınından anamnez alır.	X	X	X
Yetişkin ve çocuk hasta da fizik muayene yapar.	X	X	X
Tarama ve tanısal amaçlı inceleme sonuçlarını yorumlar.	X	X	X
Birinci basamakta koruyucu sağlık hizmeti kapsamındaki hastalıkların azaltılması ve önlenmesi için gerekli uygulamaları (taranması, bildirimi, aşılaması, izolasyon yöntemleri, kemoproflaksi, erişkin ve çocukluk dönemi bağışıklaması vb.) açıklar.	X		X
Evde sağlık hizmeti yönetmeliği kapsamına giren hastaların değerlendirilmesi, takipleri ve ev ortamında yapılabilecek	X		X

uygulamaları (yara bakımı, nutrisyon desteği gibi uygulamalar) açıklar.			
Sigara bırakma polikliniklerine başvuran hastaların bilgilendirilmesi, değerlendirilmesi, muayenesi ve tedavisinin düzenlenmesi ile ilgili hususları açıklar.	X		X

6. ÖĞRENME KAYNAKLARI

1. Temel Aile Hekimliği: Doç.Dr. Ümit AYDOĞAN, Prof.Dr. Bayram KOÇ, Ankara: Güneş Tıp Kitabevleri, 2016.
2. Aile Hekimliği: Rakel D, Rakel R. Çeviri ed. E. Saatçı, 9 ed., Ankara: Güneş Tıp Kitabevleri, 2019.
3. Aile Hekimliği Akıl Notları Cilt ½ : Doç.Dr. Ümit AYDOĞAN, Doç.Dr. Y.Çetin DOĞANER, Ankara: Güneş Tıp Kitabevleri, 2023.
4. Current Aile Hekimliği Tanı ve Tedavi Kitabı: Jeannette E. South-Paul, Samueal C. Mathenty, Evelyn L. Lewis. Çeviri ed.Altuğ. Kut, Gökhan. Eminsoy, C. Fidan, Güneş Tıp Kitabevi, 2019
5. Sağlıkta Afet Yönetiminde Aile Hekimliğinin Rolü: Doç.Dr. Tarık Eren Yılmaz, TAHUD Yayınları, 2021, Ankara
6. Up To Date

7. TEMEL HEKİMLİK UYGULAMALARI

Aile Hekimliği Uygulamalı Dersi sonunda öğrencilerin aşağıda tanımlanan temel hekimlik uygulamalarını tanımlanan düzeylerde uygulayabilmeleri beklenmektedir.

Tablo 1. Temel Hekimlik Uygulamaları ve Öğrenme Düzeyleri

Temel Hekimlik Uygulamaları	**Öğrenme düzeyi**
A. Öykü alma	
Genel ve soruna yönelik öykü alabilme	3
Mental durumu değerlendirebilme	2
B. Genel ve soruna yönelik fizik muayene	
Batın muayenesi	3
Genel durum ve vital bulguların değerlendirilmesi	4
Kardiyovasküler sistem muayenesi	3
Kulak-burun-boğaz ve baş boyun muayenesi	2
Solunum sistemi muayenesi	3
C. Kayıt tutma, raporlama ve bildirim	
Aydınlatma ve onam alabilme	2
Yasal olarak bildirimi zorunlu hastalıkları ve durumları bildirme ve raporlama	2
D. Laboratuvar testleri ve ilgili diğer işlemler	
Biyolojik materyalle çalışma ilkelerini uygulayabilme	1
Dekontaminasyon, dezenfeksiyon, sterilizasyon, antisepsi sağlayabilme	1
Tarama ve tanısal amaçlı inceleme sonuçlarını yorumlayabilme	3
Direkt radyografileri değerlendirebilme	2
EKG çekebilme ve değerlendirebilme	2
E. Girişimsel ve girişimsel olmayan uygulamalar	

Gebe ve loğusa izlemi yapabilme	2
Çocuklarda büyüme ve gelişmeyi izleyebilme (persentil eğrileri, tanner derecelendirmesi)	3
Kan basıncı ölçümü yapabilme	4
F. Koruyucu hekimlik ve toplum hekimliği uygulamaları	
Bağışıklama danışmanlığı verebilme	2
Toplumdaki risk gruplarını belirleyebilme	3
Periyodik sağlık muayenesi (görme, işitme, metabolik hastalıklar, riskli grupların aşılanması, kanser taramaları)	3
Topluma sağlık eğitimi verebilme	2
Geriyatrik değerlendirme yapabilme	3
I. Taramalar	
Tarama ve tanısal amaçlı inceleme sonuçlarını yorumlayabilme	2

Tablo 2. İzlenmesi beklenen Temel Hekimlik Uygulamaları ve Öğrenme Düzeyleri

Temel Hekimlik Becerileri	**Öğrenme düzeyi**	**İzlenmesi beklenen en az uygulama sayısı**
Genel ve soruna yönelik öykü alabilme	3	1
Antropometrik ölçümler	3	1
Genel durum ve vital bulguların değerlendirilmesi	3	1
Direkt radyografileri değerlendirme	2	1
Tarama ve tanısal amaçlı inceleme sonuçlarını yorumlama	3	1
Geriyatrik değerlendirme	3	1

Tablo 3. Uygulanması Gereken Temel Hekimlik Uygulamaları ve Öğrenme Düzeyleri

Temel Hekimlik Becerileri	**Öğrenme düzeyi**	**Yapılması beklenen en az uygulama sayısı**
Genel ve soruna yönelik öykü alma	3	1
Batın muayenesi	3	1
Genel durum ve vital bulguların değerlendirilmesi	4	1
Kardiyovasküler sistem muayenesi	3	1
Kulak-burun-boğaz ve baş boyun muayenesi	2	1
Solunum sistemi muayenesi	3	1
Tarama ve tanısal amaçlı inceleme sonuçlarını yorumlama	3	1

Temel Hekimlik Uygulamaları Öğrenme (Performans) Düzeylerinin Açıklamaları

Öğrenme Düzeyi	**Açıklama**
1	Uygulamanın nasıl yapıldığını bilir ve sonuçlarını hasta ve/veya yakınlarına açıklar.

2	Acil bir durumda kılavuz / yönergeye uygun biçimde uygulamayı yapar.
3	Karmaşık olmayan, sık görülen, durumlarda / olgularda uygulamayı* yapar.
4	Karmaşık durumlar / olgular da dahil uygulamayı* yapar.
*****Ön değerlendirmeyi / değerlendirmeyi yapar, gerekli planları oluşturur, uygular ve süreç ve sonuçlarıyla ilgili hasta ve yakınlarını / toplumu bilgilendirir.	

8. DAVRANIŞSAL, SOSYAL VE BEŞERî BİLİMLER

Aile Hekimliği Uygulamalı Dersi sonunda öğrencilerin aşağıda tanımlanan konularda bilgi sahibi olmaları beklenmektedir.

1. Ayrımcılık, yanlılık, damgalama
İncinebilir gruplar (yaşlı, engelli, hükümlü ve tutuklu vb.)
2. Bağımlılık
Tütün
3. Çalışma ve sağlık etkileşimi
Duyarlı gruplar (çocuk/göçmen/yaşlı/genç işçiler)
4. Çevre ve sağlık etkileşimi
Toplumda bulaşıcı hastalıklar ile mücadele
6. Hekim hasta etkileşiminde güçlükler
Koruyucu ve tedavi edici uygulamalara uyumsuzluk/ red (örn. aşı kararsızlığı)
Sık başvuran hasta
Kültürlerarası iletişime ilişkin zorluklar
7. Hukuki ve etik durumlar
Mesleki görev ve yükümlülükler
Hekim hasta ilişkisinin hukuki niteliği ve etik boyutu
Aydınlatılmış onam ve özellikli durumlar
Sağlık hizmet sunum sürecinin koordinasyonu (koruyucu, tedavi ve rehabilite edici hizmetlerde işbirliği ve ekip hizmeti gerektiren durumlar) ve etik
8. Kazalar
İş kazaları
Ev kazaları
9. Küresel iklim krizi
Salgın hastalıklar
Afetler ve aşırı hava olayları (sel, aşırı yağışlar, sıcak hava dalgaları, kuraklık vb.)
10. Öncelikli/ dezavantajlı gruplar
Yaşlılar
Gebeler
Özel gereksinimi olan çocuklar (kronik sağlık sorunları, nöro-gelişimsel bozukluklar)/engelliler
11. Sağlıklılık durumları
Bağışıklama
Anne ve çocuk sağlığı
Sağlık taramaları

9. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME UYGULAMALARI

Uygulamalı ders ölçme değerlendirme yöntemleri ve bunların geçme notuna katkısı şu şekildedir:

1. Aile Hekimliği Uygulamalı Ders Karnesi: Uygulamalı ders sorumlu öğretim üyesine onaylatılır. Sınava girebilmek için formdaki aktivitelerin tamamlanmış olması beklenir.
2. Teorik sınav: Çoktan seçmeli sorulardan oluşur. Uygulamalı dersin tüm teorik dersleri ve klinik uygulamalarının bilişsel öğrenme kazanımlarını kapsayacak şekilde en az 25 sorudan oluşur.
3. Sözlü sınav: En az iki öğretim üyesinden oluşturulan jüriler tarafından uygulamalı dersin öğrenme kazanımlarının pratik olarak sözlü olarak değerlendirildiği sınavlardır. Sınavda her öğrenciye aynı sorular sorulur. Cevap anahtarına uygun olarak vermesi gereken cevaplar değerlendirilir. Puanlama cetveline göre her sorunun bölümleri puanlandırılır.

10. PROGRAM DEĞERLENDİRME

Her uygulamalı ders grubu programının son gününde öğrencilerden geri bildirim alınır. Yazılı geri bildirimler elektronik ortamda barkod veya link paylaşımı yapılarak alınır.

SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
GÜLHANE TIP FAKÜLTESİ

Ad - Soyad:
Fakülte No:
Dönem:
Başlama Tarihi: **Bitiş Tarihi:**

AİLE HEKİMLİĞİ UYGULAMALI DERSİ ÖĞRENCİ KARNESİ
2026-2027

1. Karnenin korunması ve doldurulması stajyerin sorumluluğudur.
2. Uygulamalar mutlaka bir eğitici gözetiminde yapılacaktır. Uygulamalarda ilk ve temel prensip hastaya zarar vermemektir.
3. İşlem yapıldıktan sonra uygulamaya eşlik eden **eğitici tarafından** tarih atılarak karne **imzalanacaktır.**
4. Karne sözlü sınav girişinde sınav komisyonu başkanına teslim edilecektir.

Uygulanması Gereken Temel Hekimlik Uygulamaları

Temel Hekimlik Uygulaması	**Öğrenme düzeyi**	**Uygulama (1)**	**Eğitici**	**İmza**
Genel ve soruna yönelik öykü alma	3			
Batın muayenesi	3			
Genel durum ve vital bulguların değerlendirilmesi	4			
Kardiyovasküler sistem muayenesi	3			
Kulak-burun-boğaz ve baş boyun muayenesi	2			
Solunum sistemi muayenesi	3			
Tarama ve tanısal amaçlı inceleme sonuçlarını yorumlama	3			

İzlenmesi gereken Temel Hekimlik Uygulamaları

Temel Hekimlik Becerileri	Öğrenme düzeyi	İzlenmesi beklenen en az uygulama sayısı	Eğitici	İmza
Genel ve soruna yönelik öykü alabilme	3	1		
Antropometrik ölçümler	3	1		
Genel durum ve vital bulguların değerlendirilmesi	3	1		
Direkt radyografileri değerlendirme	2	1		
Tarama ve tanısal amaçlı inceleme sonuçlarını yorumlama	3	1		
Geriyatrik değerlendirme	3	1		

Uygulamalı Ders Temsilcisi	Tarih:	İmza
Anabilim Dalı Başkanı	Tarih	İmza